

Alle tiders Nordsjælland

MUSEUM NORDSJÆLLANDS
ÅRBOG 2016

De formede byen – Hillerøds blomstringstid

AF SUSAN MONICA JOHNSEN

Anden halvdel af 1800-tallet og begyndelsen af 1900-tallet var en blomstringstid for Hillerød, hvor karakterfulde bygninger og hoved- og villaveje blev anlagt. Denne artikel handler om nogle af de foretagsomme og toneangivende arkitekter og bygherrer, der var med til at forme Hillerød by, som vi kender den i dag. Det meste af deres arbejde er stadig synligt, for mange af deres bygninger står endnu, ligesom de flotte gamle villaveje, der støder op til byens ældste kerne, stadig udgør en væsentlig del af det moderne Hillerøds struktur.

Den tid, hvor de fleste arbejdede i landbruget og kendte deres plads i samfundet, var under kraftig forandring i midten af 1800-tallet. Industrialiseringen betød, at folk flyttede mere rundt mellem landsdelene, og flere søgte arbejde i byerne. Retten til at ernære sig ved fri næring og ved egne iværksættelser, som blev vedtaget ved lov i 1857, skabte en helt ny atmosfære i lokalområder og provinsbyer over hele landet. Der blev opfundet, ud tænkt, udviklet og bygget. Hele måden at tænke på, og indrette sit liv på, var under udvikling med nye former for arbejdsliv og samlivsformer og et kvantespring af ny teknisk formåen.

Hillerød var ingen undtagelse. Byen blomstrede op, hvilket vi stadig i dag kan se spor af. En stor optimisme og ivrig virketrang prægede byen. Store

dele af Hillerød by, som vi kender den i dag, blev skabt i denne periode. Markante bygninger som rådhuset og Bankbygningen på Torvet skød op, ligesom de mange villa- og hovedveje blev anlagt: Langesvej, Ndr.- og Sdr. Banevej, Milnersvej, Hostrupsvej, Holmegårdsvej, Hansensvej med flere. Vejnavnene vidner om nogle af de mænd, som var toneangivende i opbygningen af Hillerød.

I året 1857 var næringen som sagt givet fri. Det betød, at de tidligere stramme laugregler, om hvem der måtte producere og sælge hvilke varer, blev fjernet, og enhver kunne drive næring af det, som man havde evner og mulighed for. Alle byportene ved indkørselsvejene i større og mindre byer blev taget ned, og enhver kunne nu frit sælge sine varer i byen. H.C. Andersen har bemærket sig året 1857 som et særligt år. Et år hvor mange ting ændrede sig til det bedre. I værket "Gudfaders billeder" fra 1868, omtales året 1857 blandt andet som "Det mærkværdige år da København fik gas i stedet for de gamle tranlamper". Samtidig var den nye danske styreform i den sidste halvdel af 1800-tallet med grundlovssikrede rettigheder for den enkelte i 1849 blevet en realitet, og hele samfundet var desuden stærkt præget af alle de mange nye bevægelser, foreninger og opdagelser. Jernbaner dækkede stadig større dele af landet. Opdagelsen af bakterier medførte bedre hygiejneforhold og sygdomsbehandling, hvilket revolutionerede menneskers

"Tyrkisk" kiosk på Torvet i Hillerød o. 1910. Kiosken stod her fra 1907-30. Lokalthistorisk Arkiv for Hillerød Kommune.

chancer for overlevelse. Højskolebevægelsens grundtvigianske standpunkt om betydningen af "det levende ord" mellem mennesker fik for alvor tag i befolkningen og bredte sig nu over hele landet. Fotografiet og snart også telefonen gav nye oplevelser og muligheder. I kølvandet på Laugsystemets ophævelse i 1862 blev de første sygekasser oprettet, mens faglige grupperinger og fagforeninger opstod som følge af industrialiseringen.

Hillerøds opblomstring

Men hvad skete der i Hillerød i denne periode? Ikke så lidt.

Træudsmykning på nu nedrevet villa i Hillerød. Foto: ca. 1985.

På Københavnsvej 27 står et helt specielt vidnesbyrd om Hillerøds opblomstring i slutningen af 1800-tallet og starten af 1900-tallet. Huset er et de tilbageværende "Kielberghuse", opkaldt efter murermester Johan Ferdinand Kielberg, som i 1880'erne og 1890'erne skød op i kvarteret omkring Helsingørgade og Københavnsvej – hovedsagelig beboet af byens matadorer, som således havde udsigt til slotssøen og slottet. I 1880-90'erne byggedes lignende villaer på blandt andet Holmegårdsvej, Hostrupsvej, Hansensvej, Langesvej og tilstødende småveje.

Københavnsvej 27 blev bygget i tidens byggestil, historicismen, som er en fælles betegnelse for en europæisk arkitekturstrømning som efterlignede tidligere stilarter. I Danmark blev stilen især anvendt fra 1850'erne og frem til 1910. I kirkearkitekturen dog helt frem til 1940'erne. Den nye stilart var ikke en præcis efterligning af de ældre stilarter og gamle originale bygninger, men havde ofte forstørrede og grovkornede efterligninger af de gamle motiver og udtryk, og disse tidligere stilretninger blandedes efter forgodtbefindende på de nye bygninger. De æl-

dre stilretninger blev tillagt værdier, som man nu tilførte de nye bygninger ved at bruge de ældre stilretningers symboler. En slags stilforvirringsarkitektur kan man sige. Det er forskelligt, hvor mange stilretninger der blev blandet sammen, og i hvor høj en grad de ældre stilretninger fik lov at dominere bygningerne.

Mange af vores, kulturelt set, mest betydningsfulde bygninger hører til i denne historicistiske stil. Eksempler herpå i København er Det Kongelige Teater, Glyptoteket, Thorvaldsens Museum og det gamle Zoologiske Museum i Krystalgade. En lokal variant af stilen blev kaldt Vallekildestilen efter arkitekt Martin Nyrops byggeri på Vallekilde Højskole. Han tegnede også Københavns Rådhus. Martin Nyrup var desuden en af hovedarkitekterne på Frederiksborg Slots genopbygning. Efter sigende var han også arkitekten bag de tyrkisk inspirerede 6-kantede kiosker i København, og Hillerød fik, som følge af Nyrops virke i byen, naturligvis også en sådan "tyrkisk" kiosk på Torvet.

I Hillerød ser vi de kielbergske villaer i denne særprægede historicistiske stil. Træarbejdet på disse kielbergvillaer er tydeligt inspireret af nordisk vikingetid. Det er gavle, terrasser og karnapper i denne stil, blandet med sten og cement i gamle europæiske stilretninger, såsom romansk, gotisk, renæssance, barok og rokoko. Den ny nordisk stil, der oftest er tilstede som træarbejde på bygningerne, kaldes af og til for nationalromantisk stil. Tidens nye byggetekniske muligheder med støbejern og cement betød, at meget nu kunne lade sig gøre relativt billigt, og det blev udnyttet.

Den sidste del af Københavnsvej blev dengang kaldt "Alléen", på grund af rækken af lindetræer der strakte sig fra enden af Batzkes Bakke hen til broen over jernbanen. Alléen blev i 1880'erne bebygget

med huse i samme nordisk-historicistiske stil som Københavnsvej 27, og mange af husene blev bygget af muremester Kielberg. Det gjaldt blandt andet to huse, der var næsten identiske med Københavnsvej 27 og et lidt mindre Kielberghus, som vi i dag ville kalde en muremesterbolig, placeret hvor nu Ti-kanten ligger. Det særlige ved det endnu eksisterende Kielberghus på Københavnsvej 27 er, at det er det hus, Kielberg byggede til sin egen familie. Først byggede han til sin familie den lille muremesterbolig, hvor Ti-kanten ligger i dag, men med 11 børn blev

Alleen ca. 1910.

Foto venligst stillet til rådighed af Lennart Weber.

Jernbanebroen og Alléen o. 1900-1908.

Foto venligst stillet til rådighed af Lennart Weber.

*Kielberg med familie
foran huset ved
Københavnsvej 27,
ca. 1885.
Lokalhistorisk Arkiv for
Hillerød Kommune.*

huset nok hurtigt for småt, og det store, karakteristiske hus blev så bygget nogle år senere i 1885.

Da det omtalte kvarter var blevet bygget, blev det beskrevet som et nærmest paradisiagtigt kvarter. Haven, der hørte til Savværksejerens villa, "Villa Ultima" overfor Kielberghusene, var en overdådig have på otte tønder land med søer, kanaler, små broer, kanoner og bænke, der bugtede sig ned bag jernbanen helt ned til Teglgårdssøen, længe før Carlsbergvej overhovedet var i støbeskeen. Her boede nogle af byens prominente borgere i skøn kontrast til de vagabonder og fattigfolk, der blev huset på Skansegården på kvarterets bagside. Kvarteret var fra gammel tid et overdrev uden for byen, hvor det uønskede og uskønne var placeret – såsom rakkerens hus og senere fra 1868 altså også fattiggården Skansegården. På det nybyggede overdrev var der god plads og mange muligheder. Københavnsvej førte til København og Alléen til slottet.

Johan Ferdinand Kielberg

Men hvem var egentlig denne Johan Ferdinand Kielberg, der i 1885 byggede det store mondæne hjem til sin egen familie på Hillerøds overdrev? Kielberg kom fra en murermester-familie flere generationer tilbage og var selv født i Kolding i 1839. Vi hører første gang om ham, her på egnen, i tiden omkring slottets genopbygning efter branden i 1859. I folketællingen fra 1880 kan vi følge hans spor i området og se, at hans 11 børn er født fra 1866 i Fredensborg, fra 1875 i Nyhuse i Hillerød, fra 1879 i "Alléhuset", det lille murmesterhus hvor nu Ti-kanten ligger, og herefter at hele hans familie bor i det nybyggede hus på Københavnsvej 27. Hans kone, og mor til hans 11 børn, var "Flora" – Caroline Florentine Olsen, som var født i Hillerød i 1844.

Kielberg var fra 1865 murermester med formandsansvaret for alt murerarbejdet på slottets

Sø i Haveparken ved Villa Ultima, ca. år 1900. Lokalthistorisk Arkiv for Hillerød Kommune.

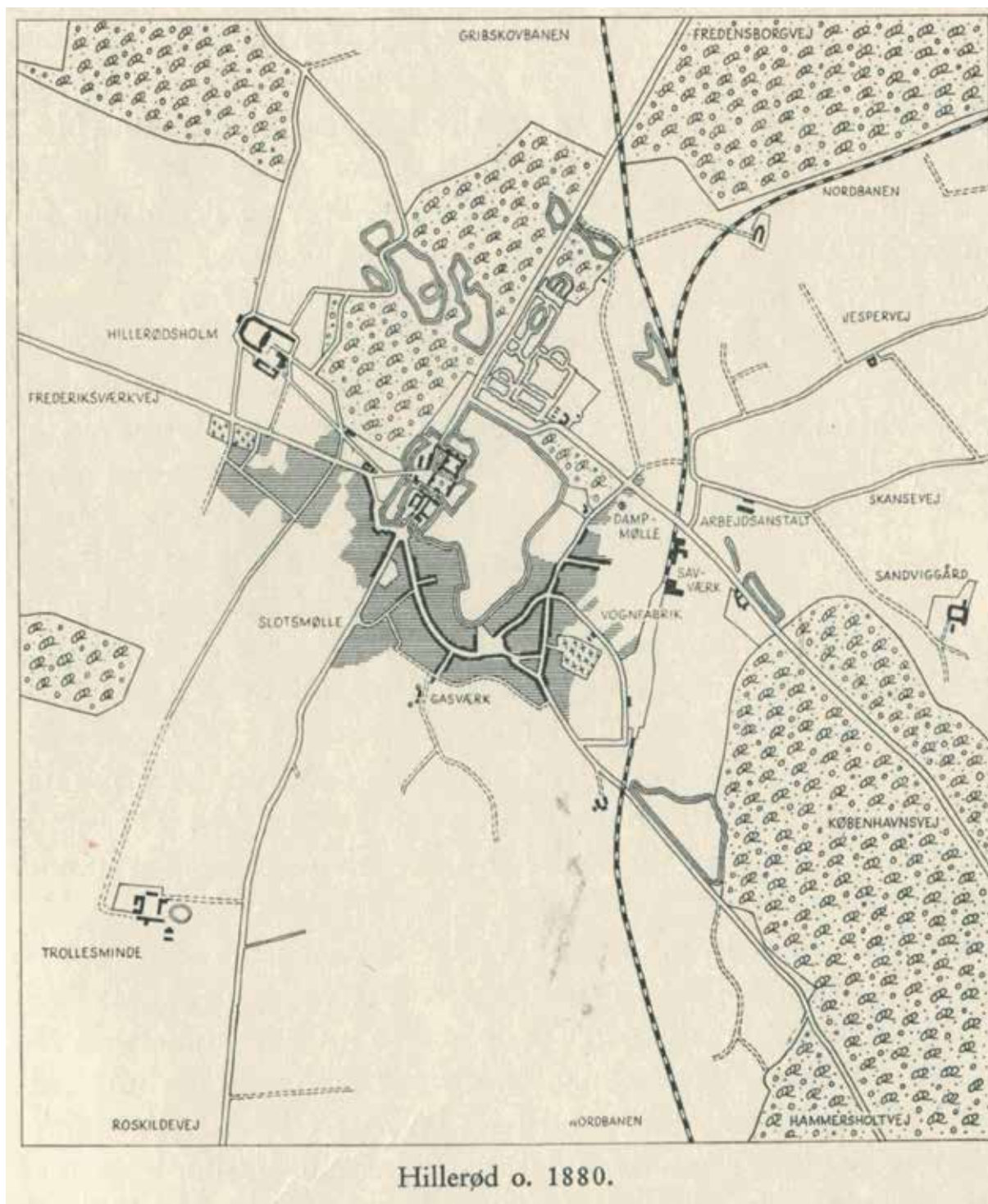
genopbygning. Han var tillige ansvarlig for murerarbejdet på Fredensborg Slot. Om han reelt var hentyet til byen for at forestå genopbygningsarbejdet på slottet, ved vi ikke, men han synes at være kommet til Nordsjælland i den forbindelse. Han passede en periode ligeledes Kronborg. Syv år senere, i 1872, nedsatte han sig som muremester i Hillerød. Kielberg var øjensynlig en meget betroet mand, han fik nemlig en række arbejder for staten foruden de allerede nævnte

Kielberg, der sad i byrådet i Hillerød i 23 år fra 1882-1905, startede også et cementstøberi og er af samme grund ansvarlig for det kæmpe krater af en lavning i terrænet, der findes bag Batzkes Bakke og Holmegårdsvej. Han var ikke kun en aktiv mand i Hillerød. I Vejby-Tibirke Årbog fra 1992 kan man læse, at Kielberg i midten af 1890'erne erhvervede sig et område i Tisvildeleje kaldet Hyrdebakken, og med Vilhelm Holck som arkitekt lod opføre et sta-

teligt badehotel. Hotellet måtte have et elværk og en vindmølle til oppumpning af vand, og transportforholdene var primitive og måtte ligeledes forbedres, hvis det skulle blive en succes. I 1897 blev det derfor, under Kielbergs medvirken, besluttet at føre Gribskovbanen frem fra Kagerup til Helsingør. Ved siden af hotellet byggede Kielberg et sommerhus til sin familie. Konen Flora Kielberg stod ikke blot for hus og 11 børn i Hillerød, men tog sig også af husførelsen på Tisvilde Badehotel. Flere Kielberg-sommerhuse blev bygget i området, alle i historicistisk stil med et nationalromantisk præg, hvilket dengang skilte sig ud fra de eksisterende huse i området.

Kielberg fik i sin tid som byggematador i Hillerød et væld af opgaver. Kirkerne i Helsingør, Farum, Lille Lyngby, Hornbæk og Humlebæk havde han arbejder på, og alt murerarbejde for skovvæsenet havde han ligeledes aftale om; skovridderboliger, skovfo-

Kort over
Hillerød
1880,
Hillerødbo-
gen 1948.

gedboliger og hegnsmandshuse blev nu bygget af ham.

Det faktum, at mange af Nordsjællands moderne kirker er bygget af Kielberg, fortæller, at han må have haft gode kontakter og talent for sit arbejde og ikke mindst for promoveringen af dette. Gadevang Kirke i 1904, Villingerød Kirke i 1906 sammen med sønnen Christian Kielberg, 1909 Frederiksborg Frimenighedskirke. Skovkirken i Høsterkøb er derimod bygget af hans to sønner Emil og Christian et par år senere. Kielberg havde skabt et helt håndværkerdynasti, som hans sønner fortsatte. Johan Ferdinand Kielberg døde i 1911.

Vilhelm Holck

Det første rådhus på Torvet var bygget i 1831 af C.F. Hansen, men allerede mod 1800-tallets slutning var det blevet for lille til den hastigt voksende by. Derfor var et nyt rådhus påkrævet. Arkitekten på byggeriet var Vilhelm Holck, der med tiden nærmest blev betragtet som Hillerøds stadsarkitekt. Han var præstesøn fra København, og kom til byen i forbindelse med sin ansættelse som museumsinspektør på Frederiksborgmuseet. Holck var en af de bemærkelsesværdige aktører i opbygningen af det moderne Hillerød. Udover rådhuset tegnede han i 1888 Teknisk Skole, der lå i Møllestræde, i 1895 Marie Mørk Skole og igen i 1900

Frederiksborg Amts Spare- og Laanekasse med granitfacaden i Slotsgade 48. Fabriksbygningen for Nordsten, Støberihallen, der endnu ligger ud til Høstrupsvej, blev tegnet af Holck, ligesom han også stod bag udvidelsen af kommuneskolen på Ndr. Banevej 6, husholdningsskolen på Lindevej og sygehuset ligeledes på Banevej, samt det lille hvide jernbanehotel, der var lige ved at blive revet ned for nogle år tilbage.

Da jernbanen til Frederiksværk blev bygget, tegnede Holck alle stationsbygningerne på strækningen mellem Hillerød og Frederiksværk. Avlsbygningerne til Tietgens hus i Strødam var han arkitekten bag, ligesom han tegnede sygehusene i Usserød, Esbønderup og Frederikssund. Drengehjemmet i

Rådhuset i Hillerød, bygget 1887-88. Lokalhistorisk Arkiv for Hillerød Kommune.

Foto t.v. Marie Mørk Skole, nybygget 1895. Lokalhistorisk Arkiv for Hillerød Kommune.

Foto t.h. Støberihallen ca. 1990. Lokalhistorisk Arkiv for Hillerød Kommune.

Murerarbejde på Bankbygningen 1908. Lokalhistorisk Arkiv for Hillerød Kommune.

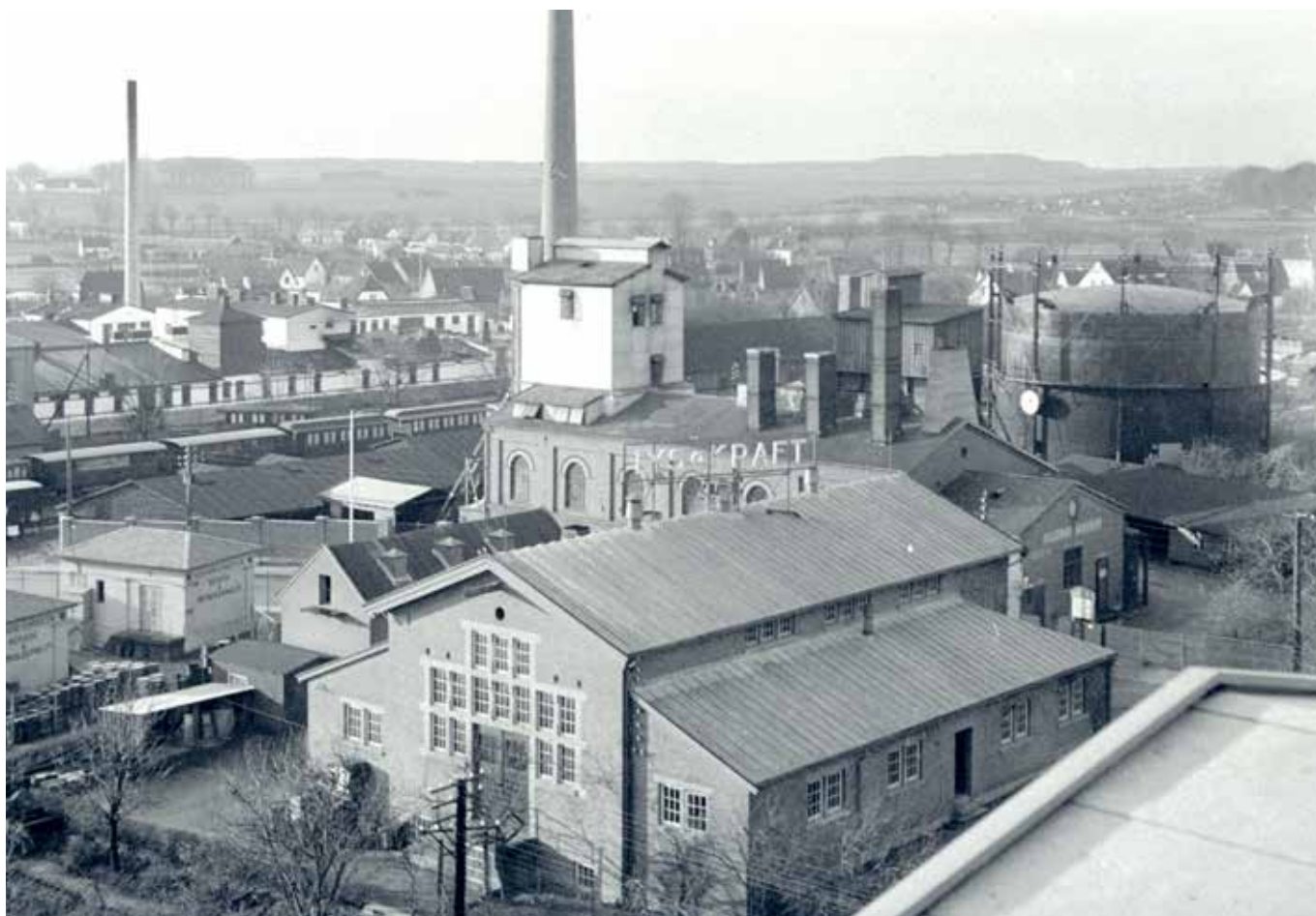
Godhavn i Tisvilde tegnede han også. Samarbejdet med muremester Kielberg fortsatte, og Holck var da også arkitekten bag Kielbergs badehotel i Tisvildeleje, og nogle af de kirker Kielberg byggede.

Andre markante bygninger i Hillerød

I Hillerød var Kielberg muremester på det nye rådhus i 1887-88 og på Bankbygningen på Torvet i 1908 samt på Elværket i Frederiksgade i 1909. Dertil kommer en hel række af villaer i Hillerød fra 1880'erne og frem.

Bankbygningen på Torvet hedder stadig "Bank-

bygningen" og blev under byggeriet kaldt således, fordi det allerede stod klart før byggeriets start, at Hillerød og Omegns Bank skulle have kontorer her. Det var Holck, der stod for tegningerne, men tømrermester Fritz Milner stod for projektet og var bygherre. Fritz Milner var fra byen og søn af en skræddermester i Hillerød. Han var en fremskridtetsmand og havde Hillerøds største tømrervirksomhed, som en overgang havde 500 ansatte. Han lavede den første biograf på Torvet, som han i 1907 selv rev ned igen, for siden at bygge en ny op samme sted. Her var biograf til midten af 1980'erne og

der er nu udstillingslokaler i bygningen. Ved siden af, på hjørnet af Slotsgade og Torvet, lå bogbinder Wivels lave gamle bygning. Milner købte op, rev ned og påbegyndte byggeriet af Bankbygningen. Det blev en stor prangende bygning præget af Holcks arkitektur og store kærlighed til Frederiksborg Slot. De to bygninger ligner nemlig hinanden temmelig meget, trods det at slottet er i sandsten og Bankbygningen i cement. Kielbergs folk har på Bankbygningen fået lov til at kæle for deres fag, og ser man nærmere efter, er der mange steder kunstfærdige mønstre i murværket.

Hillerøds første elværk blev bygget af Kielberg og stod færdig 1909. Det fungerede indtil 1954, hvorefter strømmen blev købt udenbys. Folkemuseet overtog bygningen i 2006 og blev fra 2014 en del af Museum Nordsjælland. I dag rummer Elværket skiftende udstillinger.

Villaerne i Hillerød fra Kielbergs tid er ofte ret genkendelige – og går man rundt på nogle af de nævnte villaveje, er de tydeligste tegn på stilarten de små gavle med finurlige træarbejder i nordisk stil, den historicistiske blandingsstil eller et særpræget tag og små tårnkonstruktioner. Andre murerme-

*Elværket i Frederiksgade
ca. 1920-30.
Lokalhistorisk Arkiv for
Hillerød Kommune.*

Huse i Hillerød med detaljer i den historicistiske stil som bl.a. ses på kanter. Foto: 2016.

stre i byen har vel efterhånden også brugt samme stil efter villæjernes ønsker, så om det er Kielberg selv eller en anden, der står bag det enkelte hus, kræver en nærmere undersøgelse, men det er tydeligt, at stilen er udbredt på de gamle centrale villaveje i Hillerød.

Genopbygningen af slottet og en jernbane til Hillerød

Genopbygningen af det nedbrændte Frederiksborg Slot og jernbanens ankomst til Hillerød var to hovedelementer, der lokalt gav ansats til Hillerøds opblomstring og etablering af håndværkerdynastier i byen. På en gobelin under trompeterstolen i slottets riddersal er de personer afbilledet, der var ansvarlige for slottets genopbygning. Foruden muremester Ferdinand Kielberg var det arkitekt Martin Nyrup, arkitekt og senere bygningsinspektør K. Albert Jensen, arkitekt Carl Florian Thomsen, kaptajn Hammelev og snedkermester Harald Andersen. Lederen af genopbygningen, kammerherre Ferdinand Meldahl, var uddannet arkitekt og en indflydelsesrig per-

Dekoratív ranke på villa i Hillerød. Foto: 2016.

son. Han var medlem af Akademiet og professor samme sted fra 1864-1902 og i to perioder også Akademiets direktør. Meldahl figurerer ikke sammen med de andre på gobelinen – i stedet blev der placeret en buste af ham over et af slottets dørpartier. Allerede i 1844 var der planer om en jernbane fra København helt til Helsingør. Byrådet i Helsingør var dog nervøs for, at Helsingørs befolkning skulle lægge for meget af deres handel i København, og afviste derfor planerne. Nogle af Hillerøds mest fremtrædende borgere var derimod ikke bekymrede, men så store fordele ved en jernbaneforbindelse til København, og derfor indledte de et omfattende lobbyarbejde for at få banen til Hillerød. De øjnede muligheden for at øge salget af korn i København, og de så fordele ved at byens købmænd kunne hente et meget større varelager hjem på en gang. Omvendt ville byens folk søge til København efter nogle af de luksusvarer, de savnede i Hillerød, hvorved de kunne få gavn af den tættere kontakt til storbyen. Frederik 7. støttede planerne om at få jernbanen til Hillerød, og det hele resulterede i, at

Spor af den historicistiske stil på villa. Foto: 2016.

Villa i Hillerød med tårn. Lokalhistoriske Arkiv for Hillerød Kommune. Foto: 2016.

Det Sjællandske Jernbaneselskab fik koncession i 1861. Banen var klar til første prøvekørsel i 1864, og stationsbygningen, som dengang var placeret lidt uden for byen, var færdigopført i 1863-64.

Da omverdenen kom til Hillerød

Med jernbanens linjeføring gennem Hillerød og det genopbyggede Frederiksborg Slot, der nu skulle kaste glans over byen som museum for hele nationens forhistorie, kom også omverdenen til Hillerød. Slottet åbnede efter restaureringen i 1882 for kongefløjen og i 1885 for hele slottet. Hillerød med slot og skov var nu et yndet udflugtsmål for københavnere – skuespillere, forfattere, videnskabsfolk og digtere samt tidens nye driftige forretningsfolk. De kom nu til Hillerød i stort tal. I 1901 skriver Viggo Stuckenbergs sit digt; Frederiksborg. De første vers lyder:

*"På Byens Torv lå Dug,
Den lille Købstad skinnede
Så frisk og Morgensmuk
Med duft af bleget Linned.*

*Højt på et solrødt Tag
En murer stod og kittede
Et gammelt Skorstensvrag
Og fløjtede og hvidtede".*

*Gobelin forestillende de
ansvarshavende for
slottets genopbygning.
Kielberg ses til højre
med ryggen til. 2016.*

*Stationsbygningen 1880.
Lokalhistorisk Arkiv for
Hillerød Kommune.*

*Postkort fra Torvet i
Hillerød. Foto venligst
stillet til rådighed af
Lennart Weber.*

Byens gæster kunne bo på et af byens hoteller – som det næsten nybyggede "Hotel Leidersdorff" lige overfor slottet, der åbnede i oktober 1878, og hvis indtjening var lagt an på turister til hovedsagelig slottet. "Leidersdorff" var ydermere ramme om vogntransport ud i naturen, opvisninger og præsentationer. Her kunne man for eksempel høre Hr.

Cornelius Knudsens foredrag om Edisons nye opfindelser: fonografen, telefonen, mikrofonen og den elektriske pen. Der var også praktiske arrangementer for det bedre borgerskab som for eksempel når Helsingørs tandlæge Julius Urbans ankom på bestemte dage til "Leidersdorff", hvor han kunne træffes ml. kl. 10-16 for at servicere borgere, der ønskede indsættelse af kunstige tænder. "Kunstige tænder indsættes smukt og durabelt, efter nyeste metode til moderate priser", som det så smukt annonceredes i et af byens blade.

Markedet i Hillerød var også et stort trækplaster. I 1922 havde det udviklet sig til et stort og meget velbesøgt marked, som det er beskrevet i det Københavnske "Aftenbladet":

"Og så tror en Københavner, han kender Lirekassemusik og Udraaber-Larm, fordi han har været paa Dyrehavsbakken. Næh, kom til Hillerød under Novembermarkedet, min Far saa skal Du høre Spektakel! Naar det var Skralt med Gaardmusikken

i Hovedstaden i Gaar, saa er Grunden den, at samtlige Instrumentister uden tvivl var samlet i den gamle Slotsby. De stod paa Rad fra Raadhuset til Leidersdorff og spillede hver sin Melodi i hver sin Toneart" (...) " For her var alt hvad hjertet kunne begære af Karruseller, Gynger, Vidunderdyr, Damer uden Over- eller Underkrop, Verdens største Dværge og utallige andre Rariteter, der kunde få Tænderne til at løbe i Vand og lokke 25-Ørerne ud af Landboernes lommer".

Nu havde Hillerød jernbane, stærke håndværksmestre og begyndende virksomheder af forskellig karakter, hvilket for alvor ændrede byens overlevelsesmuligheder.

Alt fra skoler, sygekasser, de første lånebogssystemer og borgerstiftelsen til grundlovsrettigheder, ligestilling og et fast arbejdsgrundlag, skød op i Hillerød i denne tid. "Det moderne Hillerøds gennembrud" var en realitet, og byen havde sikret sin overlevelse uden at være afhængig af kongens residens som i tidligere tider.

Byens store mænd huskes, eller ...

Fritz Milner og Julius Lange var andre af byens betydningsfulde byggematadorer i denne periode. Mange af dem er såmænd også krediteret for deres bidrag med et vejnavn i byen i dag. Det kan i den forbindelse godt undre, at en mand som Kielberg, der i denne opbygningsperiode var så involveret i alt byggeri og omkring Hillerød, og ligeledes hans sønner, ikke på nogen måde er repræsenteret i byens navnemateriale på veje, grønne områder eller pladser.

At det tilbageværende hus på Københavnsvej 27, som vi stiftede bekendtskab med i artiklens start, var Kielbergs eget, som han selv havde bygget, er der ikke mange i dagens Hillerød, der har noget kendskab til længere. Byens byggerier tilskrives of-

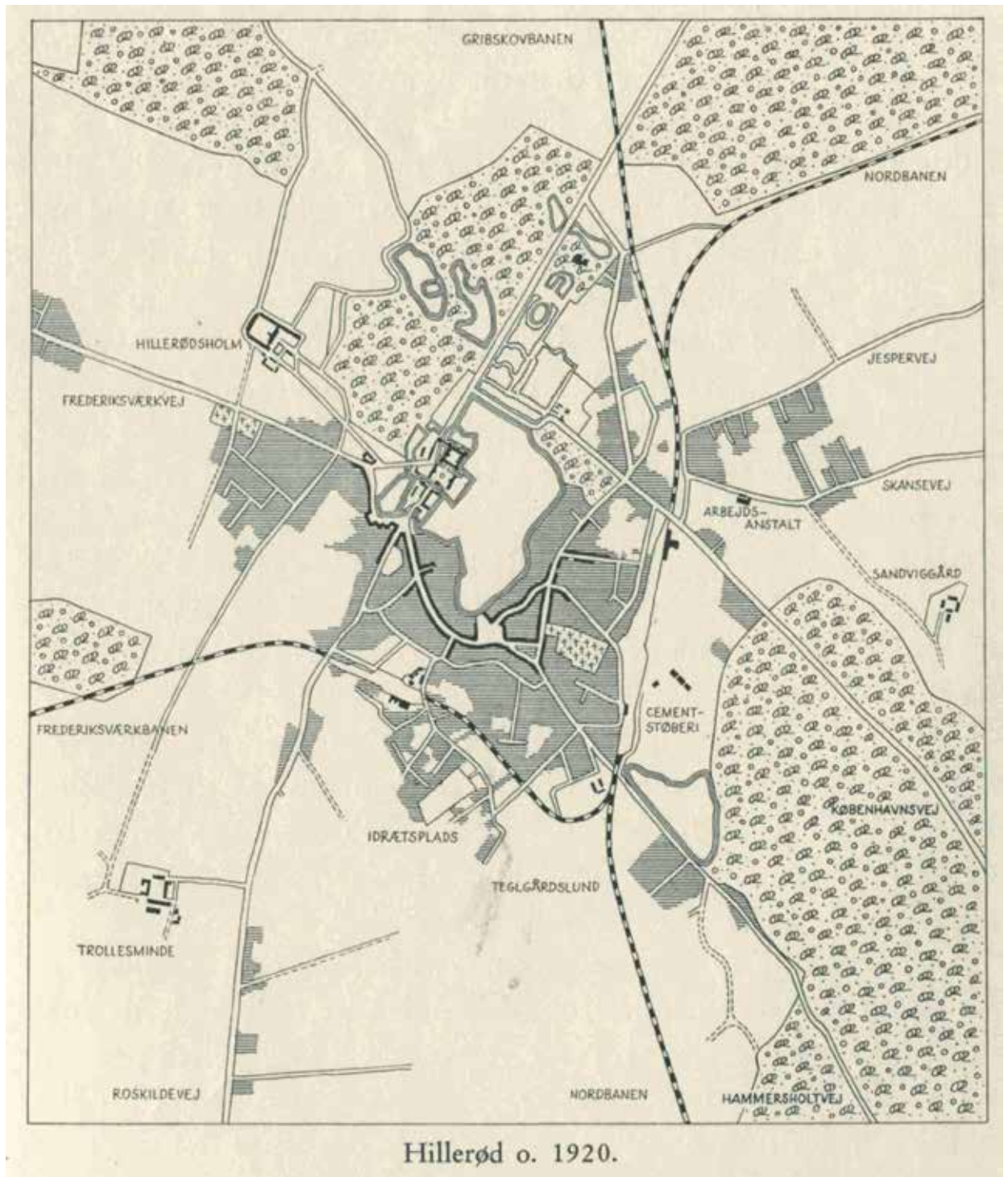

Hotel Leidersdorff overfor slottet, 1900-1920. Foto venligst stillet til rådighed af Lennart Weber.

Postkort fra Torvet i Hillerød. Foto venligst stillet til rådighed af Lennart Weber.

Kort over
Hillerød
1920,
Hillerød-
bogen
1948.

test i det daglige kun arkitekten eller en af byens andre kendte personligheder, Milner eller Lange.

Fra nutidens lokale borgere i Hillerød kan fru Vibeke Dilling Tortzen dog bidrage med sin viden om huset, eller rettere sagt – husene. Hun giver under temaet "Min barndoms kvarter", i Hillerød Lokalhistoriske Forenings blad, følgende beskrivelse:

"Fra Slangstrupgade 4, nabohus til Leidersdorff lige ved byporten til slottet, flyttede vi op til Enkefru Kielberg i et af de tre store herskabshuse som brødrene Kielberg lod bygge blandt meget andet, som de prægede Hillerød med, og hvor endnu et står på Københavnsvej".

Vibeke Dilling Tortzens familie var flyttet ind i det

midterste af husene, nr. 23, hvor nu enkefru Kielberg boede. Tortzen beretter desuden, at det hus, hun boede i, blev revet ned i 1960'erne. Det skete for at gøre plads til nogle lave udstillingsbygninger for en Volvo-forhandler på "Allégården", der stadig ligger på Ti-kanten i stedet for den lille murmestervilla, "Alléhuset", som Kielberg i sin tid opførte nogle år før de store herskabshuse på Københavnsvej.

Til alt held er Kielbergs hus bevaret, selv om det efterhånden er kommet til at ligge lavere og mere uskønt i forhold til vejen, hver gang reparationer og ny vejbelægning ved broen over jernbanen har ført til en hævelse af vejens niveau.

*Kielbergs hus i dag.
Foto: 2016.*

Læs mere

- Holm-Nielsen, E.A. Mariegaard og M. Krogh Sørensen 1992: *Gader og veje i Hillerød kommune*. Lokalhistorisk Forening i Hillerød Kommune.
- Holm-Nielsen, E. 1998: Demokrati i en brydningstid. Om kaptain Harrald Hammelev – slotsforvalter på Frederiksborg 1872-1906. *Frederiksborg Amts Historiske Samfunds Årbog*, s. 23-46.
- Nielsen, S. 1998: *Det gamle Hillerød. Bysvendens fortællinger*. Hillerød.
- Skovgaard, I. 1948: *Et kunstnerhjem. Niels Skovgaards hjem på 'Karlsberg' ved Hillerød*. C. Nordlundes Bogtrykkeri.
- Uhrskov, A. 1953: *Hotel Leidersdorff 1878-1953: Et Par kulturhistoriske Blade*. Hillerød.
- Uhrskov, A. 1956: *Nye Kulturbilleder. Fra Hillerød og Omegn 1849-1914*. Hillerød.
- Uhrskov, A. (red.) 1948: *Hillerødbogen*. Hillerød.
- Vejby-Tibirke Årbog 1992*.
- Weber, L. 2011: *Carl Rathsachs Hillerød. Hillerød 1865-1911*. Hillerød.